

God maakt geen onderscheid

DR. GEERT VAN DIJK

God maakt geen onderscheid

48 overdenkingen over
Handelingen 10

BIJBELS DAGBOEK

Buijten & Schipperheijn *Motief* – Amsterdam

© 2021 dr. Geert van Dijk

ISBN 978-94-6369-117-8

Omslagontwerp: Erik Houwer, Gouda

Beeld omslag: Shutterstock, Mike Monahan

Behoudens uitzonderingen krachtens de Auteurswet van 1912 mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Voor het maken van kopieën uit deze uitgave, ook voor zover toegestaan door de Auteurswet, zijn vergoedingen verschuldigd. Voor betaling van vergoedingen en voor toestemming voor het overnemen van gedeelten in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken wende men zich tot de uitgevers, Paasheuvelweg 44, 1105 BJ Amsterdam.

Inhoud

God maakt geen onderscheid 7

- 1 Een Romeinse centurio wordt door God gezien 10
- 2 Geloof blijkt uit je daden 12
- 3 Staat er ineens een engel voor je 14
- 4 Blijkbaar schrikken mensen van engelen 16
- 5 Haal Petrus uit Joppe 18
- 6 Je mag het zelf checken 20
- 7 Je hoeft niet alleen 22
- 8 Iedereen heeft recht op uitleg 24
- 9 Regelmaat helpt je gebed 26
- 10 Toeval bestaat niet 28
- 11 De hemel wordt geopend 30
- 12 Varken en bok in één hok 32
- 13 Een stem van boven 34
- 14 Dat gaat toch zomaar niet! 36
- 15 Rein verklaard 38
- 16 Driemaal is scheepsrecht 40
- 17 Ik weet het even niet 42
- 18 Stemmen van beneden 44
- 19 De Geest legt de verbinding 46
- 20 Kom van dat dak af 48
- 21 Ik ben beschikbaar 50
- 22 Wat een prachtig getuigenis 52
- 23 Kom d'r in 54
- 24 Ik geloof in vriendschapsevangelisatie 56
- 25 Aanbidding is een logische reactie 58
- 26 Ik ben maar een mens 60
- 27 Over de drempel 62
- 28 Er is geen houden meer aan 64

- 29 De goede vragen stellen 66
- 30 Volhouder 68
- 31 Aalmoezen aanvaard 70
- 32 Het heeft er diep in gehakt 72
- 33 Zegt u het maar 74
- 34 Een aha-erlebnis 76
- 35 Barmhartig voor de rechtvaardigen 78
- 36 Jezus is de Heer van alle mensen 80
- 37 Dat is geen nieuws 82
- 38 God stond Jezus uit Nazaret bij 84
- 39 Zeggen wat je weet 86
- 40 Waarom Jezus is verschenen 88
- 41 Gegeten en gedronken 90
- 42 Jezus is rechter 92
- 43 Dat zoeken we op 94
- 44 Waar het Woord klinkt, daar is de Geest 96
- 45 Onongelofelijk 98
- 46 Pinksteren herhaald 100
- 47 Te indrukwekkend om te negeren 102
- 48 Dopen en blijven 104

Nawoord 106

God maakt geen onderscheid

Wat als jouw overgrootouders naar een andere plaats waren verhuisd? Meer of minder geld hadden gehad? Dan had jouw leven er vast heel anders uitgezien. Wat als Jezus de redder was gebleven voor het Joodse volk alleen? En niet voor de hele wereld?

In het Bijbelboek Handelingen vertelt Lucas hoe de boodschap van Jezus Israëls grens over gaat. We lezen in hoofdstuk 10 van de Jood Petrus die bij de heiden Cornelius binnenstapt. Het nieuws dat Jezus de Messias is, wordt een wereldwijd verhaal. Ik vind het weergaloos. Niet alleen omdat het een heel persoonlijk portret is van twee bijzondere mensen. Maar vooral omdat het een historische gebeurtenis is van wereldformaat. Wat als dat niet was gebeurd? Dankzij het feit dat Petrus destijds bij Cornelius naar binnen stapte, mogen niet-Joden vandaag nog steeds bij Israël aanhaken om hun God te ontmoeten.

Elk van de 48 verzen van Handelingen 10 is een gebeurtenis op zich. Elk detail is de moeite waard om te overdenken. Dat is waarvoor ik je op de komende pagina's wil uitnodigen. Er zit geweldig veel beweging in dit verhaal. Het is van groot belang voor jou en mij: God maakt geen onderscheid tussen mensen. Als Petrus eenmaal overstag is, kan hij Jezus' leerlingen meenemen in de beweging van Gods Geest. Ook vandaag sjokt de kerk achter God aan, die ons telkens ver vooruit is. Wat betekent dit verhaal voor vandaag?

Misschien komt het doordat ik zelf in het decor van dit verhaal heb rondgelopen: over hetzelfde strand waar Petrus gelopen heeft. Ik ben gefascineerd door het volk Israël vandaag. Wat is Gods plan? In dit hoofdstuk zit zo'n beetje alles wat je over Jezus zou kunnen vertellen: zijn bediening, doop, kerk, gebed, Israël, de Geest, leiderschap, Gods timing, omgaan met elkaar. Het is een weergaloos gebeuren in een weergaloos land in een weergaloos boek, samen te vatten met woorden uit vers 34: 'God maakt geen onderscheid'.

Het is mijn verlangen dat je – al lezend en overdenkend – onder de indruk komt van wat er toen is gebeurd. Dat je je realiseert wat een gevolgen dat gehad heeft voor de wereldgeschiedenis, maar ook voor je eigen leven. Hier en daar kom je wat pastorale of theologische overpeinzingen tegen. Tegelijk heb ik geprobeerd het wat luchtig te houden. Maar toch, omdat we gemakkelijk worden meegenomen in de waan van de dag of in activisme, leek het me goed om in de diepte af te steken. Dit boekje is bedoeld om de grote daden van God te overdenken. Elke overdenking sluit af met een vraag, om persoonlijk te overwegen, of te delen met anderen. Laat me je meenemen naar het land Israël, zo'n tweeduizend jaar geleden. Je gaat houden van dit verhaal.

BIJBELS DAGBOEK

1 Een Romeinse centurio wordt door God gezien

Een van de inwoners van Caesarea was een centurio van de Italiaanse cohort, die Cornelius heette.

(Handelingen 10 vers 1)

‘Rare jongens, die Romeinen.’ Volgens de Galliër Obelix houden Romeinen er totaal andere gewoonten op na dan hij. Voor de vriend van Asterix is het bijvoorbeeld onbegrijpelijk dat de Romeinen niet tegen hem willen vechten.

Voor Joden rond het begin van onze jaartelling zijn Romeinen geen ‘rare jongens’, maar vooral de gehate bezetters. Romeinen dienen afgoden en belemmeren de Joden in hun vrijheid en in hun godsdienst. Ze regeren met harde hand.

Cornelius is een centurio, dat betekent letterlijk: een overste over honderd man. Hij staat aan het hoofd van een Italiaanse afdeling. In dit vers is sprake van een cohort. Dat is een troep van zeshonderd à duizend soldaten. Verderop in de tekst blijkt hij een gelovige man te zijn. Wat je dus niet zou verwachten.

Cornelius woont in de stad Caesarea. Het is handig om de landkaart of Google Maps er even bij te pakken. Caesarea ligt aan de Middellandse Zee, in het noorden van Israël. Deze stad is gebouwd door stadhouder Herodes de Grote. Herodes is een aartsvijand van de Joden, en is vooral bekend geworden door zijn enorme bouwwerken. Hij herbouwde Caesarea en noemde de stad naar Caesar (keizer) Augustus, om bij hem in een goed blaadje te komen. Deze kustplaats vormt de verbinding tussen Is-

raël en Rome. Stel dat er een Joodse opstand uitbreekt, dan moeten de Romeinse soldaten die de kop indrukken. Caesarea is niet bepaald een gunstige plek voor Joden.

Het boek Handelingen, geschreven door Lucas, is het verhaal van hoe de blijde boodschap van Jezus door de wereld gaat. God houdt van alle mensen, en daarom gaf Hij zijn Zoon. Hij is de verlosser van Joden en niet-Joden. Deze boodschap gaat als een lopend vuurtje door de wereld. In hoofdstuk 1 vers 8 lezen we het plan: eerst in Jeruzalem, vervolgens Judea en Samaria, en ten slotte 'de einden van de aarde'. Zo is het inderdaad gegaan. Dit lopend vuurtje is begonnen in Jeruzalem. In hoofdstuk 8 zijn Judea en Samaria bereikt. Het boek eindigt als Paulus in hoofdstuk 28 Rome bereikt, het toenmalige centrum van de wereld. Nu de naam Caesarea wordt genoemd is daarmee alvast een lijntje naar Rome gelegd.

Ook de naam Italië valt in dit vers. Voor ons is Italië het land van pizza en maffia, de Joden van toen associeerden het met dreunende soldatenlaarzen en afgoderij. Maar juist in het hol van de leeuw heeft God zijn mensen. Zoals zo vaak gaat het in de Bijbel totaal anders dan je zou verwachten. De Heer van hemel en aarde schakelt Petrus in om heidenen in te lijven in zijn volk. Tegelijk duwt Hij Joden over de drempel om heidenen te ontvangen.

Cornelius, houd moed, God heeft je gezien!

- **Maak jij weleens mee dat iemand heel anders blijkt te zijn dan je verwachtte? Wat doet zo iets met je?**

2 Geloof blijkt uit je daden

Hij was een vroom man die, net als zijn huisgenoten, God vereerde. Hij gaf rijkelijk aalmoezen aan het volk en bad veelvuldig tot God.

(Handelingen 10 vers 2)

Met Valentijnsdag koopt Remco een grote bos rozen voor zijn vrouw. Heel de straat moet het zien. Maar is de voordeur eenmaal dicht, dan is hij lang niet altijd lief voor haar. Als ze naar hem toe komt omdat ze iets tegen hem wil zeggen, begint hij te vloeken en te mopperen: 'Je staat voor de tv, zo kan ik de voetbalwedstrijd niet zien.' En dat is nog niet het ergste...

Echte liefde blijkt uit kleine dingen. Tact en behulpzaamheid. Oog hebben voor kleinigheden. Met geloof is dat net zo. Dat blijkt, als het goed is, uit hoe je leeft.

Je verwacht het niet, maar juist deze Romeinse officier blijkt een diepgelovige man te zijn. Ik vind dat een prachtige binnenkomer. Echt iets voor de Bijbel. In het eerste Bijbelboek blijkt er meer ontzag voor God te zijn bij de vreemdeling Abimelech dan bij de aartsvader Abraham (Genesis 20). Wat heerlijk relativerend. Gods eigen mensen worden daarmee op hun plek gezet. Israëls God is er voor alle mensen.

De Romeinse centurio is een 'vereerder van God'. Dat is een vaste uitdrukking in het boek Handelingen. Dan gaat het over niet-Joden die Israëls God zijn gaan liefhebben. Ze zijn niet zelf Jood geworden, maar hebben wel de afgoden afgezworen, en dienen nu de HEER, de God van de Joden. 'HEER' is een weergave van de

naam van deze God en die betekent 'Ik ben die Ik ben'.

Cornelius heeft van de Joden overgenomen dat hij tot deze God bidt en zich aan zijn regels houdt. Daarom geeft hij geld aan arme mensen (in dit geval aan arme Joden). Jezus gaf in de Bergrede al aan, dat gebed nooit op zichzelf kan staan. Je dient het te ondersteunen met aalmoezen en vasten. Het geloof van deze vreemdeling is niet iets van alleen de binnenkant, hij brengt het in praktijk. Dat heeft gevolgen voor zijn omgeving: we lezen dat zijn huisgenoten ontzag hebben voor dezelfde God. Wist je trouwens dat ons woord 'aalmoes' is afgeleid van een Grieks woord 'eleiemosune', wat 'barmhartigheid' betekent? Een bekend zinnetje 'Kyrië eleison' (= Heer, ontferm U) komt daar ook vandaan. Toen Cornelius de barmhartige God leerde kennen, ging hij zich steeds barmhartiger gedragen.

Ik hoor in dit vers de echo van het begin van Lucas' eerste boek. Daar vertelt hij dat Zacharias en Elisabeth vrome en gelovige mensen zijn (Lucas 1:6). Ze hebben ontzag voor God, en dat is te merken aan hoe ze leven. Hetzelfde blijkt nu het geval te zijn bij een buitenlandse officier. De God van Israël heeft zelf de grenzen van Israël getekend, maar Hij kan er ook overheen stappen.

- **Hoe zou jij jouw geloof willen vertalen naar de dagelijkse praktijk?**

3 Staat er ineens een engel voor je

Op een dag kreeg hij omstreeks het negende uur een visioen, waarin hij duidelijk zag hoe een engel van God zijn huis binnenkwam. Hij hoorde hem zeggen: 'Cornelius!'

(Handelingen 10 vers 3)

Ik zag eens in een film hoe arme jongens zonder geld toch het circus probeerden binnen te komen. Ze kropen onder het zeil door en bemachtigden een plekje onder de tribune. De entreprijs was voor hen een te hoge drempel. Ach, dat is maar kattenkwaad, zeg je misschien. Waarschijnlijk denkt de circusdirecteur daar anders over.

Cornelius wilde vermoedelijk graag bij het volk van God horen. Maar daarvoor moet een hoge prijs worden betaald. Je moet je laten besnijden, en daar zit niet elke heiden op te wachten. Heidenen die zich wel laten besnijden, worden 'proselieten' ('erbij gekomenen') genoemd, zoals Nikolaüs (Handelingen 6:5). Maar je hebt dus ook 'vereerders van God'. Dat is een stapje minder ver. Zo iemand is Cornelius. Dat betekent wel dat hij niet in de tempel mag komen. Hij mag zelfs niet met een Jood aan tafel zitten, want dan zou de Jood onrein worden. Daarom kwamen Joden – uit voorzorg – niet bij heidenen over de vloer. Zelfs al waren die heidenen 'vereerders van God'.

Hoe zou dit voor Cornelius voelen? In zijn gebeden zal hij daar misschien met God over gesproken hebben: 'Ben ik nu wel of niet welkom bij uw volk? En hoe zit dat eigenlijk met de Messias, waar ik van alles over hoor? Laat toch van U horen.' Alle barricades die zijn opgeworpen, weerhouden

hem er blijkbaar niet van om Israëls God te bevragen.

Gerekend vanaf zonsopkomst is het drie uur in de middag. Dat is voor Joden een van de drie vaste gebedstijden en Cornelius is ook aan het bidden. Verderop in vers 30 horen we hem dat zelf vertellen. Zulke details zijn niet voor niets opgeschreven. Vaste gebedstijden geven ritme en structuur aan je dag. Ik vind het mooi dat je zo een inkijkje krijgt in het gebedsleven van deze man. Hij is een doorzetter. Aan alle kanten wordt hem duidelijk gemaakt: jij hoort er niet bij. Toch blijft hij bidden, want hij weet: bij God moet ik zijn.

Dan is daar ineens een engel: een boodschapper van God! Om je wild te schrikken. Net als bij Zacharias en bij Maria. Cornelius krijgt zijn eigen 'weesgegroet'. De God die volgens Jesaja 43:1 het volk Israël bij zijn naam riep, roept nu deze heidense centurio persoonlijk bij zijn roepnaam. Want deze man hoort net zo goed bij Hem. De engel heeft iets te vertellen. In het boek Handelingen gaat het voortdurend om woorden. God heeft een woord voor de wereld. Hij heeft ook jou iets te vertellen. Je hoort Hem als je stil wordt, als je Hem zoekt in gebed. Jezus zei: 'Bid en er zal je gegeven worden. Zoek en je zult vinden. Klop en er zal voor je worden opengedaan' (Matteüs 7:7).

- **Heb jij weleens tijdens je gebed gemerkt dat God iets tegen je wilde zeggen? Wat betekende dat voor je?**